

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, 14.11.2013
C(2013) 7726 final

TIL OFFENTLIGGØRELSE

Dette dokument er et internt kommissionsdokument, som der udelukkende gives indsigt i til orientering.

Vedr.: Sag nr. SA.35485 2012/N – Danmark
Støtte til al biogasanvendelse – A

Hr. udenrigsminister,

1. Sagsforløb

- (1) Den 28. september 2012 anmeldte Danmark ovennævnte støtteordning til Kommissionen.
- (2) Den 11. december 2012 og den 2. april 2013 bad Kommissionen om flere oplysninger om ordningen, og disse oplysninger indsendte Danmark den 18. januar 2013 og den 27. maj 2013.
- (3) Den 8. maj 2013 blev Kommissionen og Danmark enige om at opsplitte anmeldelsen i to dele, for under det nuværende sagsnummer at kunne nøjes med at behandle nogle enkelte dele af støtteordningen¹.
- (4) Kommission bad om yderligere oplysninger den 2. august og den 10. oktober 2013, som Danmark fremsendte den 16. august og den 11. oktober 2013.

---

¹ De andre dele af ordningen behandles under sag nr. SA.36659 2013/N (“Støtte til al biogasanvendelse – B”).

Udenrigsminister Villy Søvndal
Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K

2. Beskrivelse

2.1 Generel oversigt

- (5) I 2009 godkendte Kommissionen ændringen af en eksisterende støtteordning for miljøvenlig elproduktion (SA.26196 N 356/2008). Ændringen omhandlede forbedring af støttebetingelserne for biogasanlæg.
- (6) Danmark foreslår nu en ny støtteordning rettet mod biogas. Den danske regering har sat som mål, at hele Danmarks energiforsyning skal være dækket af vedvarende energi i 2050. En af foranstaltningerne til at nå dette mål med er udbygningen af biogasanvendelsen. For at omstillingen til grøn energi kan fremmes, skal støtten bruges til at kompensere for ekstra omkostninger, der opstår som følge af anvendelse af biogas som brændstof i stedet for naturgas.
- (7) Danmark har bekræftet, at støtten udelukkende vil blive givet til fremme af bæredygtige biobrændsler i den betydning, der fremgår af EF-retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse fra 2008². Danmark har også forpligtet sig til at anvende fremtidige bæredygtighedskriterier, som Kommissionen måtte vedtage for gasformig biomasse. Desuden vil Danmark overvåge, hvordan driftsbesparelserne for de berørte anlæg udvikler sig, for at sikre, at der ikke bliver tale om overkompensation.
- (8) Støtten er nødvendig ifølge Danmark, eftersom tidligere tilskudsforanstaltninger ikke har haft den forventede succes. Således faldt biogasproduktionen i 2011 og er nu kun marginalt større end i 2006.
- (9) Retsgrundlaget for ordningen findes i lov om fremme af vedvarende energi og i lov om naturgasforsyning, ændret ved lov nr. 576 af 18. juni 2012.
- (10) Den nye støtteordning vil få et årligt budget på ca. 400 mio. DKK indtil 2020. Ordningen træder i kraft, når Kommissionens godkendelse foreligger. Den skal fungere indtil juli 2032. Danmark har forpligtet sig til at genanmelde støtten efter 10 år.
- (11) Støtten udbetales til det statsejede transmissionselskab Energinet.dk. Den finansieres delvis gennem alle elektricitet- og gastariffer for forbrugerne.
- (12) I det omfang det bliver undersøgt i denne afgørelse (og ikke i sag nr. SA.36659/2013/N), er der to former for tilskud i støtteordningen:
  - (a) Et tilskud til biogas, der benyttes til elproduktion ved samproduktion med varme på kraftvarmeverker, givet til disse værker.
  - (b) Et tilskud til opgradering af biogas, således at den kan injiceres i naturgas- og bygasnettene, givet til disse opgraderingsanlæg. Modtagerne vil være små og mellemstore virksomheder.

---

² EUT C 82 af 1.4.2008, s. 1.

2.2 Produktion af biogas

- (13) Biogas vil primært blive produceret ud fra husdyrgødning, og i 2020 forventes det, at halvdelen af husdyrgødningen i Danmark vil blive anvendt til energiformål. Herved vil der kunne opnås både en reduktion af udledningen af metan og lattergas i landbruget og en begrænsning af anvendelsen af majs og andre energigrøder til biogasproduktionen.
- (14) Produktionsomkostningerne for biogas, der er baseret på produktionsomkostningerne på et nyt, stort biogasanlæg med en kapacitet på 1000 ton biomasse pr. dag, er som følger:

Samlede produktionsomkostninger for hele afskrivningsperioden 2012-2021, DKK pr. GJ	1 789
Gns. produktionsomkostninger, DKK pr. GJ	201
Gns. produktionsomkostninger, DKK pr. kWh ³	0,72

Tabel 1. Produktionsomkostninger for biogas (nutidsværdi)⁴.

2.3 Produktion af el ved biogas

- (15) Ved anvendelse af biogas til elproduktion er der anvendt en elvirkningsgrad på 36 %, dvs. at der i gennemsnit skal bruges 1 kWh af primærbrændsel til at producere 0,36 kWh elektricitet. Omkostningerne for den biogas, der skal til for at producere 1 kWh elektricitet, svarer derfor til 2,01 DKK (0,72/0,36). Omkostningerne til produktion af el ved biogas er som følger:

Køb af biogas	2,01
Driftsomkostninger	0,08
NO _x -afgift	0,06
Metanafgift	0,01
Omkostninger til elproduktion i alt	2,16

Tabel 2. Driftsomkostninger til produktion af el ved biogas (DKK pr. kWh). Der indgår ikke kapitalomkostninger.

- (16) Ved anvendelse af biogas til samproduktion af el og varme er virkningsgraden højere, end når varme og elektricitet produceres hver for sig. Brændselsomkostningerne til elproduktion er derfor lavere. Men da det ikke er muligt at måle, hvilken andel af brændslet der går til elproduktion, og hvilken andel der går til varmeproduktion, er der i den danske energiafgiftslov en fordelingsfastsat virkningsgrad på 67 % for at beregne, hvilken andel der anvendes til elproduktion, hvor den anden andel så tillægges varmeproduktion.

³ En GJ svarer til 277,78 kWh.

⁴ Danmark har benyttet en kalkulationsrente på 2,2 %, hvilket svarer til den rentesats der er offentliggjort af Kommissionen: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html (for Danmark og for den 1.9.2012).

- (17) Ud fra dette tal svarer 1 kWh af primærbrændsel hypotetisk til 0,67 kWh af elektriciteten. De anslåede omkostninger for den biogas, der skal bruges til at producere 1 kWh elektricitet svarer derfor til 1,08 DKK (0,72/0,67). Omkostningerne til produktion af el ved biogas er som følger:

Køb af biogas	1,08
Driftsomkostninger	0,08
NO _x -afgift	0,06
Metanafgift	0,01
Omkostninger til elproduktion i alt	1,23

Tabel 3. Driftsomkostninger til produktion af el ved biogas i et kraftvarmeværk (DKK pr. kWh). Der indgår ikke kapitalomkostninger.

- (18) Tilskuddet til elproduktion under ordning nr. 356/2008 har været i form af en garanteret pris (bestående af markedsprisen og et variabelt pristillæg) på 0,793 DKK pr. kWh for anlæg, som udelukkende anvendte biogas, og et pristillæg til markedsprisen på 0,431 DKK pr. kWh for anlæg, som anvendte biogas sammen med andre brændsler⁵. Beløbene reguleres årligt med 60 % af nettoprisindekset.
- (19) Med den anmeldte ordning vil disse støtteinstrumenter blive udvidet, og der vil blive indført to ekstra pristillæg. Det første tillæg på 0,26 DKK pr. kWh vil blive reduceret med 0,01 DKK pr. kWh for hver DKK pr. GJ, som naturgasprisen stiger. Det andet tillæg på 0,10 DKK pr. kWh vil blive aftrappet med 0,02 DKK pr. kWh hvert år fra 2016. Det vil derfor ophøre i 2020.
- (20) Danmark har angivet, at for anlæg, som anvendte biogas sammen med andre brændsler, vil nutidsværdien af pristillæg være på gennemsnitligt 0,59 DKK pr. kWh. For anlæg, der udelukkende anvender biogas og derfor får den garanterede pris, vil nutidsværdien af tillægskomponenten i den garanterede pris ikke overstige dette tal⁶.

⁵ Pristillægget betales for den del af elektriciteten, der er baseret på biogas og forgasningsgas fremstillet ved biomasse.

⁶ Nutidsværdien af tillægskomponenten vil være på 0,59 DKK pr. kWh, hvis der antages en gennemsnitlig elmarkedspris på 0,36 DKK pr. kWh for 2012-2021. Som beskrevet i betragtning (24) er den aktuelle prognose højere (0,43 DKK pr. kWh), hvilket betyder, at tillægskomponenten vil blive lavere end 0,59 DKK pr. kWh.

2.4 Biogasopgradering

- (21) Tabel 4 viser omkostningerne til opgradering af biogas⁷. Biogas er fritaget for afgift, når det leveres til gasnet.

Køb af biogas	0,72
Driftsomkostninger	0,09
Omkostninger til opgradering af biogas i alt	0,81

Tabel 4. Driftsomkostninger til produktion af el ved biogas (DKK pr. kWh). Der indgår ikke kapitalomkostninger.

- (22) Med den anmeldte ordning vil Danmark indføre et grundtillæg på 79 DKK pr. GJ, hvilket svarer til den garanterede pris til elproduktion baseret på biogas, som er beskrevet i betragtning (18). Dette tillæg vil blive reguleret årligt med 60 % af nettoprisindekset.
- (23) Danmark agter også at indføre to variable tillæg: det første tillæg på 26 DKK pr. GJ vil blive reduceret med 1 DKK pr. GJ for hver DKK pr. GJ, som naturgassen stiger. Det andet tillæg på 10 DKK pr. GJ vil blive aftrappet med 2 DKK pr. GJ hvert år fra 2016 og ophøre i 2020. Samlet set vil tilskuddet til opgradering af biogas have en nutidsværdi på 0,35 DKK pr. kWh.

2.5 Relevant markedspris

- (24) Markedsprisen på elektricitet fastsættes på det nordiske elmarked, Nordpool. Danmark har anslået en gennemsnitlig markedspris for Nordpool på 0,43 DKK pr. kWh for perioden 2012-2021. Den gennemsnitlige markedspris fra 2008 til 2012 var som følger:

År	2008	2009	2010	2011	2012
Pris	0,42	0,28	0,38	0,36	0,28

Tabel 5. Gennemsnitlig markedspris for Nordpool 2008-2012, DKK pr. kWh.

- (25) Opgraderet biogas vil konkurrere med naturgas. Den gennemsnitlige markedspris på naturgas er for perioden 2012-2021 anslået til 0,30 DKK pr. kWh. Dette skøn vil blive reguleret årligt efter den faktiske markedspris.

3. Vurdering

3.1 Statsstøtte

- (26) Ifølge artikel 107, stk. 1, i TEUF er statsstøtte "statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse

⁷ Da der endnu ikke findes opgraderingsanlæg, er omkostningerne baseret på skøn. Danmark har forpligtet sig til at regulere de skønnede omkostninger efter de faktiske omkostninger, når sådanne anlæg er taget i drift.

virksomheder eller visse produktioner [...], i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne".

- (27) Anlæg, som anvender biogas, vil få et finansielt tilskud fra den danske stat, som er en selektiv, økonomisk fordel, der betales med statslige ressourcer. Da de nordiske lande har et fælles elmarked, er der sandsynlighed for, at enhver form for statsstøtte til el- og gasproducenter vil få en indvirkning på handel over grænserne og på konkurrencen på gas- og elmarkeder. Den anmeldte ordning udgør derfor statsstøtte.

3.2 Støttens lovlighed

- (28) Danmark har anmeldt støtteordningen til Kommissionen og anført, at ordningen først vil få virkning, når Kommissionen måtte have godkendt den. Danmark har derfor opfyldt sin forpligtelse i henhold til artikel 108, stk. 3, i TEUF.

3.3 Forenelighed med det indre marked

- (29) Kommissionen har vurderet den anmeldte støtte på grundlag af EF-retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse, særlig punkt 3.1.6.2 heri.
- (30) I henhold til punkt 109, a) og b), i EF-retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse kan der ydes driftsstøtte for at kompensere for forskellen mellem omkostningerne ved produktion af energi fra vedvarende energikilder og markedsprisen for den pågældende energiform. Støtten kan dog også dække en normal kapitalforrentning. Enhver udbetalt investeringsstøtte skal fratrækkes.
- (31) I princippet, kan der kun ydes støtte, indtil anlægget er fuldt afskrevet ifølge de almindelige regnskabsregler. Eftersom anvendelsen af biomasse som en kilde til vedvarende energi kræver relativt lave investeringsomkostninger, men indebærer højere driftsomkostninger, kan der ifølge punkt 109, c), i retningslinjerne for miljøbeskyttelsesstøtte under særlige omstændigheder ydes driftsstøtte ud over den normale afskrivningsperiode, hvis virksomhedernes samlede omkostninger efter afskrivning af anlæg fortsat overstiger markedsprisen for energien.

3.3.1 Støtte til anvendelse af biogas til elproduktion

- (32) Anvendelsen af biogas som et brændsel til at producere elektricitet falder ind under definitionen af produktion af vedvarende energi.
- (33) Støtten skal være begrænset til forskellen mellem omkostningerne til produktion af el ved biogas og markedsprisen på elektricitet.
- (34) Ifølge tabel 2 vil omkostningerne til ren elproduktion nå et gennemsnit på 2,16 DKK pr. kWh⁸. Med en anslået markedspris på elektricitet på 0,43 DKK pr.

---

⁸ Disse omkostninger omfatter ikke kapitalomkostninger, da det antages, at der kan blive behov for støtte ud over den normale afskrivningsperiode.

kWh, som er højere end alle de årlige gennemsnitspriser i perioden fra 2008 til 2012 (jf. tabel 5), vil der stadig være en omkostningsprisforskel på rundt regnet 1,7 DKK pr. kWh. Til sammenligning vil den samlede støtte være på 0,59 DKK pr. kWh. Derfor vil støtten ikke overstige forskellen mellem omkostningerne til elproduktion og markedsprisen.

- (35) Hvad angår omkostninger til elproduktion i kraftvarmeværker forventes omkostningerne at beløbe sig til i alt 1,23 DKK pr. kWh (også uden kapitalomkostningerne). Dette er baseret på den antagelse i afgiftsøjemed, at 1 kWh af primærbrændsel giver 0,67 kWh elektricitet, og Kommissionen anser denne tilgang for at være rimelig, eftersom virkningsgraden i kraftvarmeværker er højere end ved ren elproduktion (hvor den samme mængde primærbrændsel giver 0,36 kWh elektricitet). Forskellen i forhold til en markedspris på 0,43 DKK pr. kWh vil her være på rundt regnet 0,80 DKK pr. kWh. Også her vil det samlede pristillæg på 0,59 DKK pr. kWh ligge under denne forskel. Under alle omstændigheder noterer Kommissionen sig, at Danmark forpligter sig til at overvåge omkostningstendenser, så der ikke bliver tale om overkompensation.
- (36) Kapitalforrentningen er 10 %, hvilket kan betragtes som værende normal for sektoren. Danmark har også bekræftet, at modtagere af driftsstøtte til biogas ikke vil få investeringsstøtte.
- (37) Det ser ud til, at de fleste omkostninger vedrører driften af anlægget, navnlig til køb af biogas, og disse omkostninger overstiger signifikant markedsprisen for elektricitet. Det indebærer, at anlæg vil få brug for støtte ud over den normale afskrivningsperiode. Kommissionen gør derfor ikke indsigelse mod den kendsgerning, at den ydede driftsstøtte kan overstige de oprindelige investeringsomkostninger.

3.3.2 Støtte til opgradering af biogas

- (38) Opgraderingen af biogas til anvendelse som en erstatning i naturgas- og bygasnet falder ind under definitionen af produktion af vedvarende energi⁹.
- (39) Omkostninger til opgradering af biogas (uden kapitalomkostninger) vil ifølge tabel 4 beløbe sig til 0,81 DKK pr. kWh. Markedsprisen på naturgas, som det er meningen, at opgraderet biogas delvis skal erstatte, er blevet beregnet til 0,30 DKK pr. kWh. Forskellen mellem omkostninger og markedspris er på rundt regnet 0,50 DKK pr. kWh, hvilket er højere end det foreslåede gennemsnitlige pristillæg på 0,35 DKK pr. kWh. På dette grundlag vil støtten ikke overstige forskellen mellem produktionsomkostninger og markedspris.
- (40) Som tidligere nævnt i betragtning (36) er det normalt med en kapitalforrentning på 10 % for sektoren, og modtagerne vil ikke få investeringsstøtte.

---

⁹ Se sag SA.31319 N/2011, statsstøtte til biogasproducenter, Luxembourg, EUT C 268 af 10.9.2011, s. 2.

- (41) Problemet med de vedvarende høje driftsomkostninger, som er beskrevet i betragtning (37), gør sig også gældende her. Da driftsomkostningerne, især omkostningerne til køb af biogas, forbliver relativt høje i forhold til markedsprisen, vil opgraderingsanlæggene have brug for støtte, selv efter at de oprindelige investeringsomkostninger er blevet dækket. Kommissionen gør derfor ikke indsigelse mod, at der gives driftsstøtte udover den normale afskrivningsperiode.

3.3.3 Konklusion om forenelighed

- (42) Støtteordningen er forenelig med afsnit 3.1.6.2 i EF-retningslinjerne for statsstøtte til miljøbeskyttelse. Kommissionen vil gerne minde de danske myndigheder om, at disse retningslinjer vil udløbe den 31. december 2014, og Kommissionen kan om nødvendigt foreslå passende foranstaltninger for at sikre, at de eksisterende ordninger bliver tilpasset de nye regler, der kommer til at gælde.
- (43) I overensstemmelse med punkt 192, forpligtede Danmark sig til at indsende en årlig rapport om støtteordningens gennemførelse, således at Kommissionen kan efterprøve, at alle ovennævnte betingelser er blevet opfyldt. Enhver ændring i betingelserne for tildeling af støtte skal forhåndsanmeldes.

4. Konklusion

Kommissionen har derfor besluttet:

at erklære støtten for forenelig med traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde.

Hvis dette brev indeholder fortrolige oplysninger, som ikke må videregives til tredjemand, bedes Kommissionen have besked herom senest 15 arbejdsdage fra modtagelsen af brevet. Har Kommissionen ikke inden for denne frist modtaget en begrundet anmodning om fortrolig behandling, vil den gå ud fra, at De er indforstået med, at indholdet af dette brev videregives til tredjemand, og at brevet offentliggøres i sin fulde ordlyd på det autentiske sprog på webstedet: <http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Denne anmodning sendes anbefalet eller med telefax til:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence
Registreringskontoret for Statsstøtte
1049 Bruxelles

Faxnr.: +32 2 29 61242

Med venlig hilsen
For Kommissionen

Joaquín ALMUNIA
Næstformand